
alimara

REVISTA DE TREBALL SOCIAL
NÚMERO 44 / SEGONA ÈPOCA / DESEMBRE DE 1999

**Consell Insular
de Mallorca**

alimara

Núm. 44

Segona època, desembre de 1999

Edita: Consell Insular de Mallorca
Redacció: Servei d'Acció Social i Sanitat
General Riera, 67
07010 Palma
Tel.: 971 76 07 62
Fax: 971 76 19 52

Portada: Kirstine Kammerer
Maquetació
i impressió: Gràfiques Marín

Dipòsit Legal: PM - 128 - 1987

Els articles d'aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus autors.

L'ACTUACIÓ POLÍTICA DE LA CONSELLERIA DE SALUT I BENESTAR SOCIAL DEL CONSELL INSULAR DE MENORCA

Miquel Gascón Mir

Conseller delegat de Salut i Benestar Social

A les darreres eleccions autonòmiques i municipals que es van celebrar aquest mateix any, es va produir un canvi importantíssim a les institucions menorquines. Tots els ajuntaments de Menorca són avui governats per les candidatures d'esquerra que es van presentar a les eleccions, ja sigui soles o amb pactes de progrés.

També al Consell Insular es va produir el canvi i les forces d'esquerra, mitjançant un pacte de progrés, governen la màxima institució menorquina, que fins ara havia estat manada pel Partit Popular (PP), des que un trànsfuga del meu partit, el PSOE, es va passar al PP l'any 1991. Posteriorment, l'any 1995, el PP va guanyar amb majoria absoluta al Consell, que ara ha perdut i que, com deim, és governat per un pacte de esquerres.

Vull, avui i en aquest article, explicar com hem trobat la que s'anomenava Conselleria de Sanitat i Acció Social i quina és l'actuació política que pretenem dur a terme en aquesta legislatura des d'una visió de esquerres.

El primer que hem fet és canviar el nom de la Conselleria pel de Salut i Benestar Social, ja que consideram que el concepte «sanitat» s'entén únicament com una part, important però no tota, de la nostra feina a la Conselleria. És evident que la sanitat, entesa com la part que es dedica a la curació dels malalts, no està transferida al Consell, ni tan sols a la Comunitat Autònoma; i també que aquest concepte de sanitat s'engloba dins un de més ampli que és el de salut: salut entesa com un estat d'equilibri espiritual i físic. És un estat de goig que s'ha de mantenir mentre es té, amb accions preventives, i que s'ha de recuperar quan es perd mitjançant la medicina assistencial.

Nosaltres creim que una de les feines que s'han de fer des de la Conselleria es potenciar les accions preventives per mantenir aquest estat de salut i facilitar la detecció d'estats en què es perd aquesta salut, i orientar cap a la solució del problema mitjançant el desviament a la medicina assistencial.

És aquest el motiu del canvi de nom de la Conselleria, vol ser un canvi de mentalitat en la nostra manera de treballar per als ciutadans de Menorca.

La Conselleria, durant aquests anys, ha treballat en dues direccions essencialment. Per una banda ha mantingut els serveis propis de la Conselleria (drogues, discapacitats...) i per l'altra ha estat la subvencionadora d'activitats diverses.

Respecte al segon punt, la Conselleria de Sanitat s'ha limitat, sota el nostre punt de vista, a subvencionar determinades associacions sens que es detecti en la majoria dels casos una justificació de la quantitat donada com a subvenció ni un control posterior de la utilització de la subvenció en qüestió, malgrat que en la majoria dels convenis signats es fa constar explícitament que el Consell podrà demanar una

memòria de l'activitat realitzada. Creim, doncs, que no ha existit un criteri de distribució i s'ha intentat contentar les associacions amb petites quantitats sens tenir en compte la necessitat o la utilització que se'n fes posteriorment.

Val a dir que la pressió, legítima, que pateix la Conselleria per les associacions és important, i potser per això es fa difícil ser crític amb les solucions donades. A més, hem de dir, perquè és de justícia, que no s'han detectat subvencions «clientelars» a determinades associacions.

De cara a l'any que ve, intentam d'establir un mecanisme nou de subvencions, que no és altre que el «concur públic». Això vol dir que les associacions hauran de presentar prèviament una memòria de les activitats que volen realitzar i la Conselleria decidirà la seva col·laboració i amb quina quantitat. Per exemple, trobam més raonable que el Consell col·labori amb l'Associació de Sords de Menorca (i posam aquest exemple atès que és una associació modèlica) amb la contractació d'un logopeda, que no limitar-se a donar 200.000 pessetes.

En definitiva, des de la Conselleria volem establir acords i programes conjunts amb les associacions, que defineixin clarament les prioritats i col·laboracions a tots els nivells amb les associacions. Però és evident que des dels pressupostos generals no es pot arribar a tothom. L'Administració, per si sola, no pot mantenir i millorar l'Estat del Benestar i també és cert que els ciutadans demanen el seu paper en aquestes activitats. Per tant, s'han de potenciar les associacions de voluntaris, amb un desenvolupament adequat de la llei del voluntariat.

Respecte als serveis propis de la Conselleria, la nostra intenció és modificar determinats aspectes de dos serveis en concret, l'atenció als discapacitats i la residència d'ancians.

Aquesta última es considera una residència de vàlids, la qual cosa és evident que és una trampa, atès que les persones que entren a la residència són vàlides en el moment del seu ingrés, però amb el temps molts d'ells són assistits, com passa en l'actualitat. Això fa que patim una mancança important de personal en aquests moments i que haurem d'anar solucionant durant aquesta legislatura. D'altra banda, haurem d'anar negociant la col·laboració de l'Institut Balear d'Acció Social (IBAS) en el pas de moltes places a la categoria d'assistides.

A l'atenció dels discapacitats és on creim que podem tenir el problema mal de resoldre. Hem trobat dos serveis diferenciats, el de mitjans i severs, i el de greument afectats que estan ubicats al mateix centre, però amb personal distint i pràcticament sense relació entre ells. D'altra banda, el Consell ha signat convenis per a dos centres de dia; un a Maó i l'altre a Ciutadella, sens cap tipus de control sobre la qualitat de l'assistència que es presta, que en principi hem de pressuposar que és bona.

El punt final allà on volem arribar és a un servei únic, amb una direcció única, pel que fa als serveis propis del Consell. La relació amb els centres convinguts ha de passar per un control de la qualitat de l'atenció que es fa, així com un control de la gestió econòmica, atès que parlam de doblers de tots i, per tant, han de ser controlats per l'Administració.

Probablement, l'ideal seria un organisme autònom que englobés els centres públics i els concertats sota el mateix paraigua. Això és el final, probablement, més operatiu.

A tot això, s'ha d'afegir un fet que durant aquests anys el PP no ha sabut, o no ha volgut solucionar. En les transferències previstes a la Llei 12/1993 no es transfereix l'atenció als discapacitats. Això ha estat reconegut pel PP de Menorca.

Aquest fet ha produït que el Consell Insular empri fins a mes de 100 milions de

pessetes en l'atenció de discapacitats, comptant els centres propis i els convinguts, de recursos propis que es recreen d'altres partides pressupostàries.

És evident que des del Consell haurem de ser reivindicatius amb aquesta demanda donat que el Govern sí que manté centres d'altres illes, la qual cosa produeix, evidentment, un greuge comparatiu en més d'una despesa inassolible pel Consell.

Per últim, tenim dos punts importants que volem potenciar. Per una banda el programa de prestacions socials bàsiques i per l'altra una nova unitat que denominam Promoció de la Salut.

Aquesta nova unitat, ha de ser de les més importants a la nostra Conselleria al final de la legislatura, ha de crear sistemes de prevenció i promoció de la salut en relació amb el Pla de Salut aprovat a la Comunitat (que d'altra banda ha de ser modificat per l'actual Govern). Ha de coordinar les accions preventives que fan els ajuntaments i algunes associacions per tal d'evitar duplicitats i mancances a determinats pobles.

Pel que fa a les Prestacions Socials Bàsiques, primer hem de dir que nosaltres creim que el Govern Balear no hi contribueix tal com ho hauria de fer. És a dir, la Comunitat Autònoma ha de contribuir amb la mateixa quantitat que el Govern Central a les prestacions. El problema és que es considera, en aquest cas, el Consell com a Comunitat (amb altres casos es considera ens local), per la qual cosa el Consell ha de posar una part igual a la del Govern. D'altra banda, des de la Llei de transferències, les prestacions s'inclouen en la dotació econòmica total, per la qual cosa és evident que s'ha sofert una pèrdua d'ingressos important des de la Comunitat. Haurem de ser reivindicatius davant el Govern per demanar una dotació econòmica real de la matèria transferida en general i de les prestacions en particular.

Les prestacions socials han estat fins ara una mena de subvenció del Consell als ajuntaments, de manera que s'ha fet un repartiment aleatori sens fer un estudi per objectius i control real posterior.

És evident que, en aquest cas, hi ha d'haver una coordinació de les competències dels ajuntaments entre si, i especialment amb el Consell Insular, ja que en aquestes activitats, aspectes bàsics de protecció social, existeix una concurrència i una complementarietat d'interessos i competències.

Nosaltres arribem a la conclusió que manca coordinació entre les administracions locals en l'assistència social, i aquí podem incloure també l'assistència als ancians a les residències (és necessària una residència a cada poble de l'illa?), l'atenció a drogaddictes...

És evident que sols un ens supramunicipal pot procurar un desenvolupament harmònic a tota l'illa, amb un tema bàsic, de protecció social, per evitar que amb els serveis es puguin generar pràctiques diferenciades quant als continguts de prestacions més enllà de la diversitat que cada realitat municipal exigeixi i que cada sensibilitat institucional estigui disposada a assumir.

El Consell Insular de Menorca té, en aquest camp, dues sortides que són: ser únicament el distribuïdor de les dotacions econòmiques que li arriben o ser una institució supramunicipal que aglutini esforços i recursos per tenir a l'illa una àrea de protecció social adequada a les necessitats i a les demandes dels ciutadans.

Nosaltres advocam perquè, des del CIM, es desenvolupi una feina supramunicipal de coordinació de recursos econòmics, tècnics i humans en aquests aspectes de la protecció social, tal com manen, d'altra banda, els articles 41, 139.1 i 149.1 de la Constitució espanyola.
